

SLOVENSKI NAROD

Izbaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — s Slovenski Narode velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vratajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica 6. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUZNIČE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri poštnem Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PREORIJENTACIJA FRANCOSKE ZUNANJE POLITIKE

Francija bo revidirala svojo celokupno zunanje politike in jo usmerila s svojimi gospodarskimi interesi — Posvetovanje Brianda z gospodarskimi krogmi — Ugodnostne carine za agrarne države

Pariz, 9. aprila. Zadnji dogodki v mednarodni politiki, zlasti italijanska agresivnost na morju ter avstrijsko-nemška carinska unija, ki stremi za politično nadavlado v srednji in vzhodni Evropi, so prisilili francosko vlado, da prouči svojo dosedjanje mednarodno politiko in določi nove smernice za bližnjeno bodočnost. Veliko vznemirjenje v francoskih političnih in gospodarskih krogih vzbuja zlasti tudi dejstvo, da se Anglija vedno bolj odmika od Francije in približuje tako Nemčiji kakor Italiji, zasledjujoč pri tem svoje posebne interese, ki niso popolnoma v skladu s panevropskim pokretom.

V zvezi s tem se je vršila snoči dolgotrajna konferenca med ministrskim predsednikom Lavalom in zunanjim ministrom Briandom. Na konferenci sta razpravljala o vseh aktualnih mednarodnih problemih in o pripravah za debato, ki se bo vršila o celokupni francoski zunanji politiki v poslanski

zbornici takoj po njenem zočetku. Vlada je pripravljena ustreži v zadnjem času ponovno izraženi želji finančnih v krogov ter ustvariti tesnejše sodelovanje med mednarodnimi gospodarskimi činitelji in zunanjim ministrstvom ter skupno z njimi določiti nove smernice francoske mednarodne politike.

Današnji listi poročajo, da so se sproščali razgovori med Briandom in Lavalom nanašali na tekoča zunanje-politična vprašanja. Govorila sta zlasti o pomorskih pogajanjih in o londonskem sestanku državnikov ter o stališču, ki ga bo zavzela Francija na zasedanju Društva narodov glede na avstrijsko-nemško carinsko unijo.

«Echo de Paris» razpravlja v daljšem članku o preorientaciji francoske zunanje politike in povdaria, da si prizadeva Briand popraviti svoj poraz, ki ga doživel s proklamacijo avstrijsko-nemške carinske unije, s sestavo kon-

kretnega načrta o gospodarski reorganizaciji Evrope. Ta načrt naj prepreči avstrijsko-nemško carinsko unijo ali pa vaj paralizira nevarne posledice, ki jih predstavlja politična in gospodarska združitev Avstrije in Nemčije za Francijo in ostalo Evropo. V to svrhu bo imel Briand v kratkem konferenco z vodilnimi francoskimi gospodarskimi krogovi, na kateri se bi med drugim razpravljalo zlasti tudi o tem, ali naj prizna Francija južno - vzhodnim evropskim agrarnim državam ugodnostne carine ne glede na nevarnost, da bi se opustil dosedjanji sistem največjih ugodnosti. Misel, da bi se avstrijsko-nemška carinska unija v svoji sedanjosti zasnovi onemogočila s tem, da bi se razširila na druge države, zlasti na Francijo in Malo antanto, je Briand že ustrelil kot neizvedljivo. List domneva, da bo do konca prihodnjega tedna vlada določila nove smernice svoje zunanje in gospodarske politike ter jih tudi objavila.

London, 9. aprila. AA. Dopolničnik »Daily Mail« je govoril sreči po brezčistem telefonu z novoizvoljenim chicaskim županom Antonom Cermakom. Na vprašanje dopsnika, ali bo nastopil proti chicaskim zločincem, ki so spravili mesto v slabu luč, je Cermak odgovoril s smehom, ki ga je bilo dobro slišati preko Atlantskega oceana, da bo tako storil.

Dopisnik je nadalje vprašal župana, ali bo odstavil policijske uslužbence, ki so kompromitirani. Cermak je odgovoril, da bo odstavljen vsakdo, ki mu bo krivda dokazana.

Na vprašanje, ali bo Capone organiziral nemire, ker je njegov kandidat propadel, je Cermak odgovoril, da bo Capone po njegovem vtišu ostal izven mesta več let.

O bodočnosti Chicaga je Cermak dejal, da bo mesto postal eno največjih na svetu in drugo največje mesto v Zedinjenih državah.

★

V Chicagu se voli župan ali mayor na štiri leta. že 24. februarja so se vrstile predvolitve in kandidati sta postavili samo dve najmočnejši stranki, republikanska in demokratska. Na republikanski listi je zmagal dosedjanji župan William Hale Thompson, splošno znan pod imenom »Big Bill«, ki je bil župan trikrat zaporedoma. Porazil je enega najmočnejših nasprotnikov, mestnega sodnika Johna Lylega. Na demokratski listi je pa zmagal Čeh Anton Cermak, ki ni imel proti sebi nobenega resnejšega kandidata. V torek so se vrstile končne volitve župana, ki so bile tem večjega pomena, ker pred Cermakom prihodnje leto veliko svetovno razstavo, na katero so povabljeni predstavniki vseh držav. Chicago steje zdaj 3.400.000 prebivalcev in prebiva v njem zelo mnogo priseljencev iz slovenskih držav. Volilo je nad milijon volilcev. Voline skrnlice je čuvalo 70.000 uradnikov in policistov.

Novi chicaski župan Anton Cermak je bil izvoljen 1. 1902 za poslanca v Illinoisko

skupščino v Springfieldu in je kot tak deloval nepretrgoma do 1. 1910, ko je bil izvoljen v občinski svet Chicaga. L. 1912 je bil izvoljen v urad vrhovnega ballifa chicaskih mestnih sodnikov in kot tak je deloval do 1. 1918. To je ena najvažnejših funkcij v občinski upravi Chicaga. L. 1919 je bil ponovno izvoljen v občinski svet. L. 1921 se je potegoval za mesto okrajnega komisarja okraja Cook, obenem pa za mesto predsednika okrajnega sveta v istem okraju. Bil je izvoljen in sicer triraz kar zaporedoma, kar priča, da je med prebivalstvom zelo priljubljen.

Kot kandidata za mesto chicaskoga župana ga niso podpirali samo Čehi, Slovaki, Poljaki, Jugoslovenci in drugi Slovani, temveč tudi Švedi, Norvežani, Nemci, Irči in sploh vsi priseljenci, pa tudi črnci so mu bili obljubili veselansko podporo. Pretezena večina prebivalcev Chicaga je bila namreč že sita Thompsonove uprave, pod katero se je razplašla korupcija in banditstvo. Tudi davki so postali neznosni in malo je manjkalo, da niso začeli ljudem rubiti imetja. V Cehu Cermaku je videlo prebivalstvo edini izhod iz težkega položaja.

Novi chicaski župan je bil rojen 1. 1874 v Kladrinu na Češkem. V Ameriko je odšel kot 11 letni deček s svojimi roditelji. Otroška leta je preživel v rudarski naselbini Breidwood III., kjer je bil kot ruder več let zaposlen. Pozneje se je preselil v Chicago in ustavil malo lesno trgovino. Kot tak je prišel v stil s ljudmi, ki so kmalu spoznali njegove izredne sposobnosti in so ga kandidirali v občinski svet. In tako se je začela njegova karriera, ki je dosegla zdaj z izvolitvijo za župana včasih. Cermakove zmagе se veseli zlasti Čehi v Chicagu in drugod po svetu, pa tudi slovenski priseljenci in sploh vsi dobri misleči prebivalci Chicaga. Lahko si mislimo zaradi njegovega uspeha radost Čehov, ki se udeleže prihodnje leto večne svetovne razstave v Chicagu, kjer jih bo pozdravil župan v rodnom jeziku.

France Knaflīč

Danes je umrl v ljubljanskem Leoniu v 77. letu starosti g. France Knaflīč iz Smartnega pri Litiji. Pokojni je bil ugleden industrijec, njegova tovarna usna je dobro znana širomu našemu države. Kot zavednega narodnjaka so ga vsi cenili in narodna društva so vedno imela v njem nesrečnega podpornika. Vest o njegovem smrti bo gotovo žalostno predstavljena vse njegove znanje in prijatelje, ker je bil še do nedavna zelo čvrst in kakor vedno veder in pol humorist. Toda podlegel je zavratni bolezni, ki ga je bila pred nekaj tedni napadla.

Se je včeraj je bila v Smartnem pri Litiji pokopana njegova žena Ivana Knaflīč roj. Verbič in danes je položila smrt na oder tudi njega. Za pokojnikom žalujeta dva sinova, Pavle Knaflīč, tovarna usna v Smartnem pri Litiji in Tone Knaflīč, tovarna usna v Kamniku ter tri hčere, ga. Ivanka Verbičeva, sogrofa inž. Koblerja v Litiji in Lojzka, vduva po veleprodjetniku Domiciju v Mariboru in brat Jože Knaflīč na Sladki gori, oče novinarja našega kolega Josipa F. Knaflīča ter številno sorodstvo. Pokojnik je bil eden najstarejših narodnikov našega in drugih naprednih ljestev. Bodil mu ohranjen časten spomin, preostalim pa naše iskreno sožalje!

Koncert Pavle Lovšetove

Včeraj je v Filharmoniji ga. Pavle Lovšetove ponovil koncert, ki ga je imela nekako pred mesecem na istem mestu in o katerem je kritika tedaj bila polna hvalje ter laškavih priznanj za vse sodelujoče. Tudi pri včerajšnjem ponovitvi koncerta — in to je za Ljubljano celo kar majhen čudež — je bila filharmonična dvorana zelo častno zasedena in gre po spolu obiskovalcev prednost ženskemu.

Pri koncertu sta poleg obele pevke, matere in hčere, sodelovala kot spremljevalca konservatorista Marijan Lipovšek (klavir) ter Leon Pfeifer (violin). Spored je obsegal, kot že rečeno, iste točke kot prvič, in sicer komponiste Smetano, Čajkovskega, Novaka, Leroux, Kienzla, Marxa, Gliera, Schuberta, Verdija, Thomasa, Procha, Hamiltona, Blecha, Currrana, ter reje — ako izvzamemo Jugoslovence — za-

stopnike skoraj vseh večjih glasbenih narodov. V tem, takoreči internacionalem programu, smo srečali lirične, dramatične živahne, saljive, mladenične stvari, torek pester in najrazličnejših ubranosti, ki so se vse izvrstno prilegale že tolko k slavljenemu glasu naše najodličnejše koncertne in operne pevke. Odveč bi bila vsaka ponovna in zato hroma hvala. Iskreno bi želel samo, da bi obe pevki, glamati in njena hčerka, posvetili svoj prihodnjem koncert izključno le jugoslovenski solistični literaturi ter stopili tako na celo njene propagande doma in drugod, kajti bi morda nihče drugi ne bi bolj sposoben za to, kot oni. Žal, da obširnejše o koncertem nastopu hčere, gdene Majde iz čisto svojevrstnih osebnih in pedagoških razlogov ne smem izčrpnejše poročati. Reči smem le, da tiči v mladi, pač še sedaj ne popolnoma dozoreli pevki izredno velik pevski talent, naši bodoči, pa naj se ozrem kamorkoli okoli sebe, kolorurni sopran, kakršnega bomo končno le dočakali. Želel bi ge. Lovšetove Še več takih hčera, torej nam in naši pevski umetnosti najlepšo bodočnost!

Koncert je bil, kot povedano, zelo lepo obiskan in je bilo ploskanja, posebno po treh pesmih grdne Majde, silno mnogo. Tudi oba spremljevalca sta storila več kot le svojo dolžnost. Bil je to prav lep večer! —c.

Poroka Pariškega grofa

Palermo, 9. aprila. S pravim kraljevskim sijajem se je vršila včeraj v stolnici v Palermu poroka grofa Parisa, najstarejšega sina francoskega pretendenta na prestol vojvode Guise, s princem Izabelo Orleanško Du Braganza. Porocene svetnosti je opravil po papeževem nalogu nadškof v Palermu. Svatov je bilo vseh 1200, med njimi 750 francoskih rojalistov, ki so na posebnem parpu priseli v Paleremo.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA. Devize: Amsterdam 22.815, Berlin 13.5325—13.5625 (13.5475), Bruselj 7.9129, Budimpešta 9.9233, Curih 1094.1—1097.1 (1095.9), Dunaj 797.28—802.28 (799.78), London 275.97—276.77 (276.37), New York 56.67—56.87 (56.77), Pariz 22.49, Praga 16.16—16.696 (168.56), Trst 297.62.

INOZEMSKIE BORZE. Curih: Beograd 9.129, Pariz 20.3075, London 25.22735, New York 519.075, Bruselj 72.225, Milan 27.175, Madrid 57.10, Amsterdam 208.09, Berlin 123.64, Dunaj 73, Sofija 3.76, Praga 15.385, Varšava 58.20.

Zagoneten umor zaradi zavarovalnice

Trgovec, ki si je najel morilca, da bi z zavarovalnino rešil družino z bede

Budimpešta, 9. aprila. Budimpeštansko sodišče se bavi z nenavadno zavarovalno delom. Pred temi so našli trgovca Rudolfa Steinherza iz Kečkemeta z razbitim ločilom v budimpeštanskem vlaku. Prepeljali so ga v bolničko, kjer je pred smrto izpovedal, da ga je napadel med vožnjo v vlaku mlad moški. Uvedena preiskava je ostala brez uspeha.

Sele sedaj je policija dognala, da je izvršil umor 18-letni tapetniški pomočnik Friderik Fischel, ki je istega dne brez sledu izginil. Fischel je bil znan komunist in so oblasti zato domnevale, da bo najbrž skutko pobegnil v Rusijo. Po radiju je bil Steinherz po njegovem lastnem naročilu. Zadevo si sedaj belijo glave mnogi budimpeštanski juristi.

Pri zasišanju je izjavil, da je ubil Steinherza s kladivom po njegovem lastnem naročilu. Steinherz mu je obljudil za 5000 dolarjev nagrade ter mu je dal 35 pöngov predvema. Izročil mu je tudi svojo zlasti uro, s katero naj se legitimira pri nekem Vargu na sovjetskem poslanstvu na Dunaju. Ta Varge pa že 10 let ne biva več na Dunaju, zaradi česar je ostal Fišel brez sredstev.

Nadaljnja preiskava je dognala, da je hotel Steinherz s svojo smrto rešiti svojo rodbino bede in pomanjkanja. Prej bogati trgovec je zadnja leta popolnoma obubožal. Nedavno se je zavaroval pri štirih zavarovalnicah skupno za 3 milijone pöngov (30 milijonov dinarjev). Sodišče sedaj ne ve, kako naj kaznuje Fischela, ki je ubil Steinherza po njegovem lastnem naročilu. Zavarovalnice seveda noče izplačati zavarovalnine. Zadevo si sedaj belijo glave mnogi budimpeštanski juristi.

Polet „Zeppelina“ na Severni tečaj

Graf Zeppelin bo poletel letos poleti na Severni tečaj ter bo podpiral akcijo podmornice »Nautilus«

Berlin, 9. aprila. Že nekaj let pripravljeni in vedno zopet odgodeni polet zrakoplova »Grofa Zeppelina« na Severni tečaj bo izvršen letos poleti. Dr. Eckener je ob prilici svojega zadnjega bivanja v Ameriki že rešil finančno stran te akcije. Ravnatelj družbe Aero-Arktirs, bivši stotnik Bruns se mudi te dni v Friedrichshafnu, da določi skupno z dr. Eckenerjem, ki se je vrnil iz Amerike, podrobnosti poleta.

Dr. Eckener je izjavil, da bo »Graf Zeppelin« sodeloval skupno z ameriškim polarnim raziskovalcem Wilkinsom, ki bo plul na Severni tečaj s podmornico »Nautilus«. Za vožnjo z zrakoplovom na Severni tečaj so se že prijavili mnogi znanstveniki in zastopniki tiska. Med vožnjo se bodo vršila razna oceanografska, zemeljsko

Letošnja Noblova nagrada

Stockholm, 9. aprila. AA. Letos bo znala Noblova nagrada 177.000 kron, kar bo najvišja vsota v zgodovini te ustanove.

Besedo imajo naši čitatelji

Šmarnogorski izletniki pozor!

Bilo je na velikonočni pondeljek. Drugi stiči oseb se je napotila preko Grmada na Šmarno goro z željo, da se vrne opoldne v zapršeno Ljubljano zadovoljna in okičena s pomladanskim cvetjem. S seboj so vzelci celo malega, komaj 20 cm visokega psička, ki je veselo skakal po poti na Grmado. Prišedši na vrh, se je druga razdelila v krogu kakih 5 m od poti in iskala teloh, medtem pa je psiček poskakoval od enega do drugega in dajal duška svojemu veselju in lajanjem. S tem pa se je živalica že toliko pregrésila, da je stopil v razdalji stiči korakov pred no lovskega čuvaj, snel puško z rame, pomeril, sprožil in psiček se je v bolestnem kriku ves krvav in od strela raztrgan še parkrat prekopenil in obmolknil.

Ali je lovski zakon res tako strog, da ne dovoli lovev opozoriti neposredno poleg sloječega gospodarja živali preje na posledico, ali pa so nekateri lovski čuvaji tako brezrni, da jih ni sram zadostiti lovski strasti v zavesti, da so še ljudje, katerim taka dejanja vzbujajo gnuš in ogroženje? Povdarnjam, da ni bil pes ob usodenem trenutku oddaljen od gospodarja 4 m, kakor tudi, da ni brakiral in vendar je moral biti ustreljen. Zal mi je živali, bila mi je ne le v razvedri, večkrat celo v tabložu — razumela me je bolj kot marsikateri »prijeti«.

S psičkom končam, zdi se mi, da ne do tu razumejo le nekateri. — Pogledati je pa zadevo še od druge strani. Od streha so bila dejansko ogrožena tudi slovenska življenja. Saj so stale oziroma čepele na tleh v strelni črti stiči osebe in to ob strelu, ki je bil oddan po poboji navzdol. Ali se takrat lovec ni zavedel strogosti zakona o varstvu življenja bližnjega? Se je, kajti po streli je mož zbežal ter se je ustavil šele na ogrožen poziv prizadetih, katerim je med drugim cinično izjavil: »Ni vas pes edini, danes jih bo še več padlo.« Ta izjava lovskega čuvaja je razumljiva, ker ima od lastnika revirja strog nalog, postaviti vse pse brez razlike, na katere bo naletel na svojih pohodih. — Opozarijam vse, da ne jemljo na Šmarno goro in Grmado s seboj psov, da se jim ne pripeti kaj eličnega. Opozarijam pa tudi lastnike lovskih revirjev, da opozore svoje lovske čuvave v interesu varnosti človeških življenj, da v sličnih primerih ne streljajo slepo tja v en kraj, kajti utegne se zgoditi, da pada na mestu pesa — čuhar.

Puhar.

Nj. ces. in kr. apostolsko Veličanstvo

cesar avstrijski Franc Jožef I. je blagozvolil . . . itd. — čitamo še po 13. letih svestne vojne na vzdiani kameniti plošči na hiši Zaloška cesta št. 6. — Ta plošča je bila vzidana — kakor pove napis — leta 1883. v spomin, da je tam cesar izstopil in sprejel leta 1882 močansko deputacijo. — Kakošen pomen ima danes ta plošča? Kaj nam ona vse pove? Kaj si morejo zlasti tujci misliti o nas? Kdo je prav za prav krit, da plošča še ni odstranjena?

Izgovor tu ne drži nobeden, ker to ni zadeva samo lastnika hiše, niti vse javnosti, temveč predvsem tudi oblasti! Saj so celo rodbinski spomeniki Andreja barona Čehovina tamošnje oblasti odstranile in počivajo kip danes v zemlji pred rojstno hišo! Ali pa hočemo res dati prav onim, ki pišejo, da smo Slovenci rojeni samo za sužnje?

I. B.

Kaj je s tretjim simponičnim koncertom?

Jesenji je časopisje poročalo, da bo Ljubljana prešla v krog omilj mest, kjer prirejajo stalne simponične koncerte. In res je ta plemenita namera doživela kaj kmalu svojo krstno priveditev s sijajno uspešnim simponičnim koncertom ravnatelja Poliča, na katerem so združeni godbeniki opernega orkestra in Orkestralnega društva proizvajali slovito 5. simfonijo Čajkovskega in je mogel naš domači glosač Rupel pokazati ob violinskem koncertu Glazunova vso svojo tehniko in umetnost. Drugi koncert je šel že nekoliko težeje od roki, ali njegov uspeh ni bil nič manjši.

Prvotno je bilo rečeno, da bo letos Ljubljana imela stiči simponične koncerte. Sedaj pa pismo 9. aprila in še ni duha ne sluba o tretjem koncertu. V glasbenih krogih so govorili nedavno o tem, da nam ta koncert prinese novo razodjetje: veliko mojstrovinu mladoruskega skladatelja Mjaskovskega, njegovo predzadnjino simfonijo. Delo da je sila težka in da zato koncerta ne bo v marcu, temveč še v začetku aprila.

Po drugi strani se sedaj naenkrat raznaša, da tega koncerta najbrž sploh ne bo in da se bo našlo nadomestilo z mešanim nastopom Glasbene Matice in orkestralnih skladb. Čemu tako polovičarsko delo, zato kaj ne vztrajati do kraja pri prvotnih nakepih in izvesti ves program simponičnih koncertov? Ali je morda Mjaskovskega skladba res tako težka, da ne more našprej? Dvomimo. Pač pa čujemo, da so se znova oglašila stara nesoglasja. Simfonija zahteva velik godalni korpus, zato go spodje konservatoristi ne morejo sodelovati. Kako je to mogoče? Razen tega, ali bi na takih velikih koncertih ne mogli sodelovati tudi razni pedagogi naših glasbenih šol, ali bi morda položaj za pultom škofil njihovi šolski avtoriteti? Zakaj pa igrajo profesori konservatorija v Trstu na pr. vedno, kadar gre za glasbene afirmacije tega mesta?

Popoldne imajo učitelje v damske sestanke »Emonec prijateljski sestanek.«

Razočaraní železniški vpokojenci

Novi uradniški zakon in proračunsko leto 1931-32 so starí železniški vpokojenci in železniški invalidi državne in južne železnice nestrinjo pričakovali. Upali so, da bo novi uradniški zakon in proračunsko leto, leta njihove odrešitve, da se jim pokojnine in nezgodne rente urede času in življenskim potrebam primerno. Pričakovali so, da jim novi uradniški zakon in proračunsko leto prineseta svetješte dneve v nihov starosti in onemoglosti.

Uradniški zakon je izšel in proračunsko leto je pričelo, a starovpokojenci so zoper izpuščeni. Kam naj se obrnejo, kie naj iščejo pomoč v tej osamljenosti?

Rimski pakt in rimske konvencije so bile sprejete in podpisane, a kaj vse to pomaga, ker se kljub temu starovpokojencem ne urede njihove pokojnine tako, da bi mogli vsaj naiskromnejše živeti. Vprašujejo se, zakaj so morali za časa službovanja plačevati v pokojninski fond v zlati valuti zato, da bodo na starost in onemoglost preskrbljeni, sedaj pa se jih pusti v največji bedi in pomanjkanju. Poleg tega se jim nakladajo še najrazličnejši odtegljaji, pred leti jim je bila odvzeta tudi stanarinška in rodbinska doklada po 16. letu za one otroke, ki se uče obrti.

Med temi nesrečami so tudi železniški invalidi, katerim ni bilo dano da doslužijo polna leta in dosežejo polno pokojnino. V težki in odgovorni službi so se ponosredčili, postali so za službo nesposobni, priznana jim je bila zakonita nezgodna renta in prejemajo iste za prejšnji 100 zlatih krov Din 25 mesečno. Le oni, ki imajo samo nezgodno rento in 33,1% visoko rento, prejemajo malo dragtinško doklado. Ne upošteva se, da je njihova nezgodna renta nadomeščala izgubo polne pokojnine in je bila določena za preživjanje. Kako naj si ti siromaki z Din 25 za prejšnji 100 zlatih krov pomagajo?

Marsikateri teh revezev si je pomagal, da je pri svojih sorodnikih in znancih iskal pomoč enkrat na enem, drugič na drugem kraju, da si je izprosil živila. Sedaj jim je tudi to onemogočeno, ker ena režijska vožnja mesečno jim za to ne bo zadostovala.

V težki in odgovorni službi ob vsakem vremenu ponoči in podnevi so se popolnoma izčrpali, sedaj se pomanjkanje hrane in v višoki starosti so za delo nesposobni, ka' naj store. Za živež jim primanjkuje, ker mnogim ne ostane pri visoki najemnini niti, nimajo oblike, pozimi zmrzajojo v nezakurjenih sobah visoko v podstrešju, kleteh ali barakah, ker nimajo sredstev za udobjnejše stanovanje in za nabavo kuriva.

Minogokrat in na vseh se je že o tem razpravljalo, vendar razkrivalo vse gorej teh revezev, a vse je bilo zmanj.

Beda teh nesrečev je nepopisna, nihov položaj nevzdržen in kljče nudno po izmenjeni pokojnini in ureditvi nezgodnih rent.

V svojem obupu se obračajo na kraljevsko vladilo s polnim zaupanjem in nestrinjo pričakujejo dneva rešitve.

Društvo železniških vpokojencev za dravsko banovino v Ljubljani.

Film o raku

Pod okriljem Jugoslovenskega društva za proučevanje in zatiranje raka smo videli senci v kinu »Ljubljanski dvor« film, ki je nazorno pokazal groze te strašne ljudske bolezni, obenem pa pojasnil, kako se je obraniti oziroma preprečiti nje razvoj.

Na povabilo prireditev si je ogledalo film lepo število zdravnikov, dalje pa boje boince, bojniški strežniki in strežnice ter nastavljeni razni zavodov in ambulance. Francoški tekst, ki je pojasnjeval posamezne alike, je bilomadl gostom primarij ženske boince dr. Alojzij Zalokar. Govora je bilo najpreje o naravnost presečljivi porasti te strašne bolezni v norgijskih državah, kjer umira za njeno centualno več ljudi, kar pa za jetiko. Enako je v Nemčiji, kjer je zajela bolezni ljudske mase, čeprav je na delu nebroj organizacij, ki strame na tem, da preprečavajo nadaljnje širjenje raka z vsemi mogičnimi sredstvi.

Film je prikazal razne primere raka na obrazih moških ter žensk, na drugih delih telesa in pojasnilo način zdravljenja.

Zlasti nevaren je rak pri ženskah na maternici, ki pa je ozdravljiv, če se ženska pravočasno podvrže operaciji. Bojnica, načelne precej komplikirane operacije niti preveč ne trpi in lahko zapusti bojnišnico po 6 tednov. Drugače je seveda, če se obolela ženska zamari in je strašna bolezen že preveč napredovala, čemur sledi neizogibna smrt. Raka pa se ne zdravi samo kirurščim potom, temveč v lahkih primerih tudi z radioaktivno terapijo, z obsevanjem. Z zdravljenjem po tem načinu so bili dosegeni prvi uspehi.

Karakteristika raka je, da rana ne boči. In bas zato moramo biti zelo previdni, kajti rak načenja kožno tkivo potuhnjeno brez bolečin. Vsakdo, ki opazi kje na telesu rano, ki se tudi po tednih noče zanimali, naj se zateče k zdravniku, da si prizrani poznejše muke.

Potri globoke žalosti naznamo pretužno vest, da je iskreno ljubljeni mož, oče, stari oče in tast, gospod

Štefan Gruber

železniški sprevodnik v pokoju

dne 9. t. m. po kratki bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 11. aprila 1931 ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta št. 77.

V Ljubljani, dne 9. aprila 1931.

Zalujoče rodbine:

GRUBER, KAISER in LEBEN

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Četrtek 9. aprila 1931, katolični.

DANASNE PRIREDITE

Drama: Življenje je lepo. A.

Opera: Luiza C.

Kino Matica: Fra Diavolo.

Kino Ideal: Nositeljica nesreče.

Kino Ljubljanski dvor: zaprt.

Merkurjev družabni večer ob pol 9. v Zvezdi.

Predava dr. Hacin.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Piccoli, Dunajska cesta, Bakarčič. Sv. Jakoba trg.

Iz gledališke pisarne

DRAMA.

Drevi ob 20. vprizori naša drama Achardovo komedijo »Življenje je lepo za red A.« Ta komedija je ena najboljših, ki so v poslednjih sezona bile igранe na skoro vseh francoskih in ostalih inozemskih održih. Zasedba je sledila: Mira Danilova, Polonca Juvanova, Vida Juvanova ter gg. Levart, Železnik, Bratina, Lipah, Jerman, Skrbinšek, Plut in Potokar. Režija je prof. Šestova.

V soboto gostuje na našem održučan beograjske drame g. Raša Piačević in sicer v vlogi Leona v drami »Gospoda Glembajev.« Predstava se vrši za red D.

Oton Zupančič je priredil misterij o bogatinu Slehrnika za slovenski oder. Pravice za vprizoritev tega monumentalnega dela so v polnem teku in se bo vršila premijera predvidoma v drugi polovici tega meseca. Naše občinstvo, katero izredno ceni religiozne igre, bo gotovo z zadovoljstvom seglo po tej prvi priljubljeni, spoznati vredno Hoffmannthalovo delo v odličnem slovenskem prevodu. Slehrnika kreira g. Levart, režija pa vodi prof. O. Šestov.

»Pri belom konjičku« se vprizori v nedeljo 12. t. m. zvečer v drami. Ta vespodljiva uživa pri publiku izredno priljubljeno in je doživelja pri vseh dosednjih rezprizah nedeljeni in popoln uspeh. Nedeljska predstava se vrši na korist Udrženja gledališčev in se vstopnice rezervirajo lahko v pisarni Udrženja v operi ali na telefonskim potom pri dnevnih blagajn v operi (telef. Štev. 2231).

OPERA.

Baletni večer v naši operi. V torek dne 14. t. m. bo v naši operi baletni večer, katerega priredita prva soloplesala beograjske opero, gospa Ksenija Grundt in g. Anatolij Žukovski. Oba sta iz priznanih najboljših baletne šole bivšega carskega baleta v Petrogradu. Program obsega 14 plesnih točk, deloma solističnih, deloma pa v baletu, na podlagi originalnih koreografij, največjih majstrov baleta. Veljajo običajne operne cene. Večer je izven abonmenta.

Prihodnji teden počasti naša opera

50 letnico smrti enega največjih ruskih komponistov, Modest Petrovič Musorgskoga. Izvajala se bo muzikalna drama »Boris Godunov.« V naslovni partijski nastopi evropsko znani bariton S. Zalewski.

V soboto 11. t. m. se ponovi Milčkerjeva opereta »Dijak prosjak« v običajni zasedbi za red E.

Potri neizmerne žalosti naznamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljeni oče, stari oče, brat, zet, tast itd., gospod

France Knaflič

tovarnar in posestnik

danes ob 3. zjutraj, previden s svetotajstvi, v 77. letu starosti mirno izdihnil.

Truplo predragega pokojnika se prepelje danes iz Leonšča v Šmartno.

Pogreb bo v soboto 11. t. m. ob 15

Dnevne vesti

Kraljeva zahvala našim pvecem. Predsedstvo Hubadove župe JPS je prejelo od ministrstva dvora zahvalo Nj. Vel. kralja za izraze vdanosti in zvestobe, izražene na letni skupščini Hubadove župe v Ljubljani dne 8. marca.

Sprejem gojenje v vojno akademijo. V višjo šolo vojne akademije bo sprejetih letos 300 gojencev, ki so dovršili 6., 7. ali 8. razred državne gimnazije ali realke in ki imajo matur ter absoluirano nižjo šolo vojne akademije. Šola se prične 1. oktobra in bo trajala 3 leta. Drugih 300 gojencev bo sprejetih v nižjo šolo vojne akademije, ki se prične 1. oktobra in bo trajala 5 let. Kandidati morajo imeti 4 razrede državne gimnazije ali realke ter nižji tečajni izpit.

Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravskih banovin« št. 24 z dne 9. t. m. objavlja uredbo o zavarovanju obojenec zoper nezgode pri delu in objave glede pobiranja občinske trošarine v 22 občinah dravskih banovin v letu 1931.

Žalostna obletica železniških profesionistov. K članku pod gornjim naslovom v 73. štev. »Slov. Narod« smo prejeli od direkcie drž. železnic v Ljubljani sledeče pojasnilo: Zadeva prejemanja akordnih premij je v navedenem članku predstavljena netočno. Te premije so po predpisih, ki veljajo enako za vse edinice v resoru prometnega ministra določene samo za samostojne velike delavnice, karor n. pr. Maribor, ne pa tudi za male delavnice, ki so priključene kuričnicam. Glede vzrokov tega razlikovanja ni mesta razpravljanja v javnosti in to tem manj, ker imajo prizadeti uslužbenci vedno možnost dobiti rednemu službenemu potom vsa potrebita pojasnila in istotko izraziti svoje želje in prošnje.

Splitski dijaki v Ljubljani. V torek so odpovedali preko Metkovića v Sarajevo maturanti ladjedelnškega odseka Srednje tehnične šole v Splitu pod vodstvom predsednika S. Roce. Udeleženci ekskurzije posejajo Sarajevo, Beograd, Zagreb, Ljubljano, Karlovac in Sušak, od koder se vrnejo v Split.

Črtan iz seznama zadružnih revisorjev. Višje deželne sodišče v Ljubljani je črtalo iz seznama zadružnih revisorjev g. Janka Trosta v Mariboru.

Prepopred zahajanja v krčme. Okrajno sodišče v Mariboru je prepovedalo v. n. član Ferdinandu Sorpu iz Košake zahajati v krčme za dobo enega leta.

Slovenec župan v Varaždinu. Namesto dosedanjega župana ing. V. Placeriana je bil imenovan za varaždinskega župana vpokojeni podpolkovnik Dragotin Perko.

Revija slovenske likovne umetnosti. Na letošnjem velesemlju v Ljubljani od 30. maja do 8. junija bodo prikazane poleg nasporov in sadow naše obrti, industrije in trgovine tudi stvaritve slovenskega duha, stvaritve elite naših likovnih umetnikov, v razstavi, ki naj po dolgem presledku zopet združi slovenske likovne umetnike vsej struj v harmonično celoto, da ponovno in glasino dokumentirajo obstoj osobite slovenske umetnosti, tako močne in plodovite, da vzdrži danes tudi najstrožji evropski kriterij in ki se že uveljavlja v največjih kulturnih centrih Evrope. Naravno, da bodo združena v impozantni reviji slovenske likovne umetnosti kvalitativno neoporečena dela, ne oziraje se na pripadnost k strujam. Razstava bo odprta vsem in prosta posebne vstopnine ter bo nedvomno mnogo doprinesla k propagandi za slovensko umetnost. Umethnina se bodo odpodajale na licu mesta.

Češki in nemški izletniki v Dalmaciji. Oba velikonočna prazniki je prispealo na naše Primorje, zlasti v Dalmacijo mnogo tujcev. V Šibenik je prispelo 44 medincov iz Brna, ki so si ogledali znamenosti mesta, nato pa odpovedali v Split. — V Split je prispeло 40 inženjerjev, zdravnikov in profesorjev iz Koburga, ki si hodočajo ogledati Jugoslavijo. Iz Splita so odpovedali v Trogir, iz Trogira pa v Šibenik.

Prodaja žrebcev na banovinski žrebčarni. V torek 14. t. m. popoldne ob 3. se vrši na žrebčarni na Selu prodaja izloženih skopljenskih žrebcev in sicer: 2 ameriških kasačev, 2 arabcev in 1 noričan.

Gostovanje Šentjakobskega gledališkega odra v Novem mestu. V soboto, 11. t. m. gostuje pri prireditvi Ciril Metodove družbe Šentjakobski gledališki oder iz Ljubljane z izvrstno študentovsko veselico »Extemporale«, ki je imela v Ljubljani sedem polnih dvoran. Vsi posetniki so se pri tej ljubki veseligrig izvrstno zabavili, ter od srca nasmejali. Upamo, da bodo tudi naši posetniki, ki poznavajo izvrstno igro Šentjakobčanov z veseligrig popolnoma zadovoljni. Predprodaja vstopnic kot običajno.

XII. dražba kož divjadi bo 13. t. m. na velesemlju v Ljubljani.

Sejski Vestnik, glasilo ljubljanskega velesemlja, izide koncem tegih meseca v samozaložbi tvrdke Aloma Company, v Ljubljani. V isti samozaložbi izide ob pričetku spomladanskega velesemlja tudi oficijelni sejski katalog. Pravico nabiranja oglasov za vse letošnje velesemske publikacije ima tvrdka Aloma Company.

Bogat ribolov v Šibeniku. Šibenški ribiči so imeli te dni veliko srečo. V prukljanskem kanalu so našli v nekaj dneh 4500 kg tunov in 1500 kg palamide. Tune so včinoma izvozili v Trst, Zagreb in Ljubljano, palamide so pa razprodali doma.

Oddaja zakupa buffeta na postaji Mesici-Rogatica. se bo vršila potom oferitve licitacije 23. t. m. pri direkcie državnih železnic v Sarajevu. Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

Smrtna kosa med ameriškimi Slovenci. V Barbertonu, država Ohio, je umrla in dve hčerkiačem, ki so k. p. M. la 35-letna Ivanka Kežele. Zapustila je moža in dve hčerki. — V kraju Midvale,

država Utah, je podlegla 22. februarja srčni kapi Marija Golič, starca 46 let in doma in vasi Rast pri Suhu, okraj Črnomelj. Zapustila je moža, 3 sinove in 5 hčerk.

Koncert kulturnega in просветнega društva »Cankar« v Beogradu. Kulturno in просветno društvo »Cankar« v Beogradu priredi v nedeljo 12. t. m. ob 20.30 v veliki dvorani hotela Union v Beogradu koncert z bogatim sporedom, na katerem so samo domača skladbe.

Smrtna kosa. Včeraj je umrla v Domu železniških delavcev v Ljubljani, se vrši dne 11. in 12. aprila. Gospo nabiralke, gospodinje in dekle se zbero v soboto v Ciril Metodovi pisarni, Beethovenova ulica št. 2 ob pol 3. uri popoldne.

—lj Dan bonbonček v Ljubljani

se vrši dne 11. in 12. aprila. Gospo nabiralke, gospodinje in dekle se zbero v soboto v Ciril Metodovi pisarni, Beethovenova ulica št. 2 ob pol 3. uri popoldne.

Hribar obojen na 10 let. Obračnava proti Ivanu Hribaru je bila včeraj v opoldanskih urah prekinjena in se je popoldne nadaljevala ter zaključila. Zaslanih je bilo več prič, ki so izpovedale za obtoženca večinoma obremenilno. Po četrtnem posvetovanju je senat razglasil sodbo, da je obtoženec kriv zločina zoper življenje in telo in prestopka zoper čast ter se obošča na 10 let in 1 mesec robije, na 1.800 Din denarne globe, na trajno izgubo častnih pravic, na plačilo stroškov kazenskega postopanja in na odškodnino Ivani Kavki v znesku 62.190 Din.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno lepo vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih naša države bolj ali manj oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 15.2, v Sarajevu 13.3, v Zagrebu 12.6, v Skopiju 12.4, v Ljubljani in Mariboru 11.4, v Beogradu 9.4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767 mm, temperatura je znašala 2.6.

Zločin v džamiji. V vasi Mioštri pri Cazinu je bil te dni izvršen grozen zločin v džamiji. Pašić Seifulah, sin domačega imama, je molil v cerkvi, nenadoma je pa planil v cerkev z nožem v roki Mehovo Begić, s katerim je bil Pašić Seifulah sprti. Mehovo je sunil Pašića z nožem v prsa tako, da je fant kmalu umrl. Morlica so zaprili.

Tragična smrt železničarja. Na velikonočni ponedeljek je bila prijetila na progici vicinalne železnice Kopriva - Kloštar težka nesreča, katere žrtve je postal železničar Franjo Bazićević. Železničar je padel na postaji v Giurgjevcu pod vlak, ki mu je odrezal obe nogi. Odpliali so ga z avtomobilom v bolnico, pa je že med potjo izkravale.

Iz ljubosumnosti zabodel ljubico. V torek zvečer je sedel v Vukinovi gostilni v Karlovcu 20letni Mijo Gračin iz Selca s svojo ljubico Kato Gračan. Pri isti mizi je sedel tudi Josip Erdelj, kar pa Gračanu ni bilo všeč. Ko so zapustili gostilno, je Mijo pozval Erdelj, nai se tako odstrani Tedaj se je v prepri vmešala Katinka in dejala fantu, nai pusti Erdeljca pri mizu. Mijo je pa potegnui nož in ga zasadal ljubici v prsa. Pretežil je glavno živo in dekle je kmalu umrl. Mijo so zaprili. Pri zasliševanju je zatrjeval, da se mu je od ljubosumnosti stemnilo pred očmi in da se svojega dejanja ni zavedal.

Površnike, oblike in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tvrdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12.

Iz Ljubljane

—lj Koncert bolgarske pianistke odprate. Bolgarska pianistka Lilian Dobri-Hristova je odpovedala svoj prihod v Jugoslavijo. Zato odpade koncert, ki ga je hotela prirediti jutri zvečer v Ljubljani.

—lj Regulatna dela pri frančiškanskem mostu se zde Ljubljancem vedno bolj zanimiva, radovednejev je od dne do dne več. Zlasti včeraj je zbujovalo mnogo pozornosti zabiljanje pilotov v rečno strugo. Piloti zabiljajo s posebnim strojem, dvigalom, ki dviga bat (utež) nad pilotom ter ga spušča nanj. Delo hitro napreduje, precej časa pa so vzele priprave, odranje in postavitev visokega stojala nad strojem za škripe in vrv zabiljata.

—lj Kabel. Telegrafski in telefonski odsek pošta se vedno pridno izpopoljuje telefonske zvezne v mestu s polaganjem telefonih kablov, ki jih polaga tudi tam, kjer so bile dobesed zunanjne žične napeljevanje. To je potrebno zlasti zaradi križanja z električnimi napeljavanji in tudi zaradi snega in večje varnosti. — Včeraj so položili kabel v delu Igrške ulice do Gregorčeve ulice za gledališčem do Gradišča.

—lj Premjera izvrstne francoske veselige Deviški venec na Šentjakobskem odru. V nedeljo, 12. t. m. bo na Šentjakobskem odru premjera krasne veseleigrige Deviški venec, ki je polna finega duhovitega humorja in velezabavne situacijske komike. Igra bo v režiji Milana Skrbnika iz ibzibomu naščitana, ter bo nudila obiskovalcem dve uri dobre zabave. Pri predstavi sodelujejo dame Bučarjeva, Pirčeva, Gorupova, Kramerjeva in Ravnova, ter gg. Škerlj, Leder in Videtič. — Vstopnice so pri gosp. Milosu Karničarju cenejnjem obiskovalcem na razpolago. Vabljeni.

—lj Ljudska univerza za obrtniške vajence. Zvezni obrtnih zadrug v Ljubljani priredi v ponedeljek, 13. t. m. ob pol 7. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani, Krekov trg, XVIII. vajenško predavanje. — Predava g. profesor dr. Valentijn Rožit o temi »Jadranski bisert s sklopničnimi slikami. — Vstop je prost. — Vabljeni so tudi obrtniški mojstri in poznani.

—lj Kako sklepamo in izpopoljujemo pogodbe v navadnem kupičkem poslovanju? je predmet predavanja ki ga priredi Trgovska društvo »Merkur« v Ljubljani da-

nés v četrtek, dne 9. aprila 1931 ob pol 9. uri zvečer v restavracijskih prostorih »Zvezdec«. O tem za praktično življenje važnem vprašanju izpovedori gospod dr. Josip Hacin, odvetnik v Ljubljani. Vstop je brezplačen. Gostje so dobrodošli.

—lj Dan bonbonček v Ljubljani se vrši dne 11. in 12. aprila. Gospo nabiralke, gospodinje in dekle se zbero v soboto v Ciril Metodovi pisarni, Beethovenova ulica št. 2 ob pol 3. uri popoldne.

—lj Pevski zbor učiteljstva U J. U.

sporočila članstvo, da se vrši psvki tečaj za mešani zbor 13. in 14. t. m. v Glasbeni Matici. Pribetek v ponedeljek 13. t. m. ob

9. ura z rednim letnim občasnim zborom.

—lj Glasilo gospodinjskih pomočnic in hišnih delavk. Dolgo so se pripravljale naše gospodinjske pomočnice in hišne delavke, da bi začele izdajati svoje glasilo. Končno se jim je to v skromni meri venitve posrečilo. Izšla je namreč prva številka »Gospodinjskih pomočnic«, glasila pripravljalnega odbora za organizacijo gospodinjskih pomočnic in hišnih delavk. Vsak začetek je težak in to čutijo še posebno požrtvovalne roke, ki si prizadevajo položiti temelje krepke organizacije gospodinjskih pomočnic in hišnih delavk. Izdajanje lastnega glasila je prvi pomembnejši korak k temu cilju. Ali je list tednik ali mesečnik, v prvih številkah pa vseeno. Delo je dandanes samo produkt, nikdar ni bilo svetlost. Človek? Kdo pa vpraša zanjo? Torej zdaj smo v kanalu. »Zlebasta« ita. Romano, romano. Križev pot. Človek vedno išče zavetja v okrilju matere zemlje — kadar mu je vse drugo sovražno. Strelni jarki in pravček v naša civilizacija. Ljudi smo zaledi odlagati v kanalih, docim celo stroje, ki jih ne rabimo, spravljamo v skladischa.

— Ma smo iskali pri Ljubljani, tramvaju na stavbah, pa so nam rekli: »Ma počakajte par dni, da se vreme popravi!«

— Čakaj, čakaj, mi drugi čakamo že vso zimo. In trebuh tudi mora.

— Prmejkrvav. Primorci, doma bi ostali, pa bi bilo vse drugače! se je jeziklje.

— Cuj, ti si prav tako delavec kot jaz in drugi.

— Maček, maček, mi drugi čakamo že vso zimo. In trebuh tudi mora.

— Prdejkrav. Primorci, doma bi ostali, pa bi bilo vse drugače!

— Maček, maček, mi drugi čakamo že vso zimo. In trebuh tudi mora.

— Prdejkrav. Primorci, doma bi ostali, pa bi bilo vse drugače!

— Maček, maček, mi drugi čakamo že vso zimo. In trebuh tudi mora.

— Prdejkrav. Primorci, doma bi ostali, pa bi bilo vse drugače!

— Maček, maček, mi drugi čakamo že vso zimo. In trebuh tudi mora.

— Prdejkrav. Primorci, doma bi ostali, pa bi bilo vse drugače!

— Maček, maček, mi drugi čakamo že vso zimo. In trebuh tudi mora.

— Prdejkrav. Primorci, doma bi ostali, pa bi bilo vse drugače!

— Maček, maček, mi drugi čakamo že vso zimo. In trebuh tudi mora.

— Prdejkrav. Primorci, doma bi ostali, pa bi bilo vse drugače!

— Maček, maček, mi drugi čakamo že vso zimo. In trebuh tudi mora.</

Jose Gulek y Rente:

Kena - Kena

Južnoameriška povest.

Ob vznožju gore Ilimani stoji vasica, obdana z drevjem in kristalnimi potočki, gori tik pod vrhom je pa puščavniška kočica, ki ima z lepo izrezljanim venci okrašena vrata.

Pribival je v nji beli menih, molil je, maševal ob prvi jutranji zarji, točil potre in pomagjal slabim, vsi so ga ljubili, celo plemena, skrivoča se sredi Sierre.

Zdaj je beli menih že kakih dvesto let mrtvev. Od njegovega življenja je ostal komaj spomin in dva nagrobna kamna, stojeca ob straneh oltarja v puščavniški kočici.

Na desnem kamnu čitamo napis: Kena — Kena — na levem pa: Beli menih.

Na vernih duš dan prihajovačani, da polože na menihovo grob cipresne vence, na dan vstajenja pa mirtne vence na grob Kena — Kene.

In ljudstvo si pripoveduje o njima. Povest o Kena — Keni je polna žalosti in mlade Američanke bridko plakajo, če jo slišijo.

Pole ure od puščavniške kočice teče potok, in voda nosi s peskom zlata zrnca, za katera se tu nihče ne zmeni. Čim prižubori z gor in se predno opere stene puščavniške kočice, se steka v prijazen ribnik, obrobljen s trobentamicami in nežnim rožmarinom.

Na eni strani ribnika je ležala v onih časih velika plošča črnega marmorja z žilami ognjene barve, na drugi strani je pa rastlo grmovje in stara vrba. Na črnem kamnu je sedelo takrat — 1. maja 1700 — osemletno deklece. Njene nožice so bile gole, držala jih je v vodi in si izpirala krvavo liso na desni nogi. Toda čim bolj je umivala, tem bolj rdeča je bila lisa.

Noge si je umivala že dobre pol ure, ko je stopil menih iz grmovja in izpregovoril otožno:

— Kena — Kena, ne trudi se zmanj, te lise ne boš nikoli odpravila; podelovala si jo po materi in vzameš jo v grob.

Kena — Kena je povesila glavo, spomnila se je prigode ob svojem rojstvu in bridko zaplakala. Vroče solze so padale naravnost v mrzlo studenčno obenem s cvetjem, ki je padalo z drevesa.

Solze so cvetje duše; cvetje so sole dresova; cvetje in solze pokrivajo grob življenja.

Menih je molče opazoval otožno Kena — Keno.

Neki pastir ji je nekoč dejal, da najde očeta in mater in neha biti sirot na svetu, čim si opere krvavo liso z noge.

Beli menih, ki je bil božji glas vsem na Ilimani rojenim, ji je za vedno vzel to upanje.

Dekletce je bilo lačno, pa ni imelo kruha; bilo je nago in zeblo jo je, pa ni imelo zavjetja.

Zrla je nepremično v žuborečo vodo, menih je pa stopil počasi k potoku in sedeł k deklci na marmornato ploščo.

Dve uri je deklc plakala, dve uri je sedel menih v svoji snežnobeli halji na prsih prekrizanih rok in zrl v tla.

Podoben je bil težkemu oblaku, spečemu na temenu visoke gore.

Med vejami vrbe, ki so se namakale v žuborečem potočku, je žvrgole slavček svojo sladko, sladko melodij-

jo: kaj je revčka srce tako bolelo? Deklica ga je slišala in dvignila je glavo; otrla si je solze, naslonila svojo glavico na menihova prsa in ga gledala nežno s svojimi modrimi očmi.

Njen pogled je padel na menihovo srce, kakor pada dež na velo travo. Zaspala je, menih je pa molil in bedel nad spanjem te lilije, čiste in nedolžne.

Deklici se je sanjalo o raju, v sanjah je izgovarjala ime Matere božje in njeni usta, nežna in sveža kot listi divjega maka, ko se razpusti v prvem jutranjem svitu, so se smehljala v nedolžni blaženosti notranjega miru in zadovoljstva.

Ta čas, ko je spala, ji je potocil menih na krvavo liso toliko solz, kolikor jih je bila ona potocila v potok.

In menihove solze so izbrisale liso. In ko se je zahvaljeval bogu, je kanila ko led hladna solza na deklčino čelo.

Solze štirdesetih let kakor da bi tekelo iz studenca smrti; hladne so kot ure groba.

Deklica se je prebudila in vzliknila: Oče moj, ali sneži?

— Ne, hčerka moja, spi mirno, pa stirjevo prorokovanje se je izpolnilo.

In tako je spala dalje tudi ko jo je menih vzel v naročje in jo za vedno odnesel v puščavniško kočico Device Marije.

II.

Leta so minevala in Kena — Kena je rastla pod menihovo zaščito ko palma v puščavi.

Njene oči, sinje ko nebo, so zarele liki solnce, bile so otožne ko luna in čiste ko jutranja rosa; njeni mehki lasje so bili zlate barve, ustnice so bile rdeče do škratlne orhideje; zobje beli ko sneg; njena nedrija in ramena so bila okrogla in sladka ko vonj višoljic; njena postava sloka, roke in noge majhne in nežne ko perje najlepše golobice.

Kena — Kena je bila ilimanski angel. Vsak dan je prižigala sveče na oltarju, spletalja je vence iz jasnina in belih rož ter jih ovijala okrog svetih podob.

Pogled njenih plahih oči je vodil ta neukročena plemena in jih navdajal s pogumom.

Bila je pobožna, večer za večerom je molila na pragu puščavniške koče in njen glas je odmeval daleč po gorah.

Ce je ranil popotnika tiger ali če ga je pičila strupena kača, je položila Kena — Kena balzam na rano, ki se je takoj zacelila.

In ničesar se ni bala. Niti nočne teme, niti tišine samote. S pšicami na rami in napetim lokom v roki je skakala po gorah liki divja koza, človek bi mislil, da jo nosi angel sodnjega dne v oblakih z gore na goro.

III.

Nekega večera, ko ji je bilo 19 let in ko je solnce v plamenih zahajalo za obzorje, jo je menih poklical.

Bil je bleđ, čelo je imel močno nagnabano, njegove oči so nemirno bloidle, usta je krčevito stiskala, na obrazu se mu je poznašlo, da bije hud boj.

Glej: Ta mož je spal vedno brez orožja sred divjakov, celih dvajset let se je skrival v goščavi, nevihite, glad, mraz in nalivi so mu bili samo predigri bede.

Ta čudovita duša se je dala v petdesetih letih premagati... Krepke roke so mu kar žarele, njegov pogled je bil nemiren, v njegovem koraku je

bila nesigurnost, v spanju nemir, v njegovem molku grozna mučnost.

Kena — Kena je na njegov klic takoj prihitela. Prijazno ga je pogledala in se mu nasmehnila, rekoča:

— Blagoslovite me, oče!

In menih jo je z drhtečo roko blaščeval.

— Oče, ti tripiš in tvoje solze namakajo moje čelo; kaj ti je, tolažnik mojega srca?

Klečala je pred njim in on ji je polozil roko na glavo. Oči so se mu nekam čudno iskrile, gube na čelu so pričale, da mu roje po glavi težke misli.

— Čuj, — je dejal z drhtečim glasom, — enajst let si preživel v senci oltarja Device Marije, enajst let si prisola boga, da bi živila mirno in srečno kakor angel v sanjah.

Videl sem te rasti, noč in dan si

bila duh moje duše; a luč, ki je obsevala sveto podobo, je svetila zato, da sem lahko ob pogledu nate molil. Obračal sem se v vroči molitvi nanj, ki je ustvaril svet iz nič, ki je posejal nebo z zvezdami, začrtal pot soncu in vdahnil življenje vsemu živemu na zemlji.

In vseh teh enajst let, o Kena — Kena, sem čutil v duši bolest, ki me ubija; ljubim te z vsem žarom svoje duše, — je dejal menih in zaplakal. — In moram te pritisniti na prsa, dihati moram s teboj, potrebita mi je tvoja ljubezen, da mi ne bo treba preklinjati ure svojega rojstva, da mi ne bo treba za vedno zapustiti oltarja Device Marije.

Prekriral je roke na prsih in pove sil glavo.

(Konec jutri.)

Ljubezen in zakonsko življenje v Rusiji

Nekaj zanimivih izvlečkov iz aktov sovjetskih sodišč — Za poneverbo smrtna, za umor samo zaporna kazen

V Nemčiji je izšla zbirka poročil russkih sodišč, ki jih je objavljala sodni po-ročevalc »Pravde« Matvej Liebermann. Ti objektivni izvlečki iz sodnih aktov obravnavajo večinoma ljubavne tragedije. Praksa je pokazala, da v tem pogledu niti komunizem s svojimi plemenitimi reformami ne more dosti opraviti. Najzanimivejši v tej zbirki je proces proti študentu-delavcu Sudaku, ki je umoril blivo študentko Galino Mravinovo, s katero je imel nezakonskega otroka. Skoraj tretjino knjige zajema ta proces. Na tej tragediji ni prav ničesar, kar bi pričalo, da se je odigrala v komunistični državi. Duše junakov te tragedije so ostale pristno ruske z vso njihovo svojstvenostjo, nagnjenem k alkoholizmu in filozofiranju.

Zivljenje študentov spominja na »Sanino«, na nepolitično, v samomornih mislih živečo mladino predvojnih časov. Mladina je zelo mnogo razmislila in razpravljala o spolnem življenju. Za nekatere je bila rešitev spolnega problema zelo enostavna, — v slobodni ljubezni. O tem piše Galina Mravinova, ki nastopa v procesu kot glavna junakinja, da gredo dekleta iz rok v roke. Kakšen naraščaj more dobiti človeška družba s tako mladino? — se vprašuje Mravinova. Oče je fizično izčrpal, ker občuje z drugimi, mati pa tudi ni biša. Može si prepričajo ali posojo žene kakor frake.

In v takega študenta se zaljubi Galina z ljubezijo, ki bi jo lahko nazvali staromodna, pa tudi večna. Ona upa, da bo njen prvi fant tudi zadnji. Toda njen študent se začne kmalu ozirati za drugimi. Zapuščeno dekle je noseče. V državnih bolnicah ji nočijo odpaviti telesne plodov, ker jebolehna, privatne mu zdravniku pa ne more plačati honorarja, kajti Sudak ji ni dal nobenega denarja, sama ga pa tudi nima. Rodi se deklica in Galina mora opustiti študije. Prične se beda. Sudak ne plačuje alimentov. pride začeti v obračnavanju med študenti in da je umoril Mravinovo iz nizkotnih nagibov, da bi mu ne bilo treba plačevati alimentov. Zato ga obsoji na 10 let težke ječe.

Knjiga govori nadalje o notranjih težkočah ločitve zakona, s katerimi se morajo nezadovoljni zakoniki boriti tudi tam, kjer so bile zunanjne ovire odstranjene. Sovjetsko pravo, zasnovano na modernih doganjah o človeški duši, ne poznamo »krivide« pri ločitvi, temveč samo dolžnost po možnosti podpirati moža ali ženo. Zakon je živitev osem let srečno in imata 7letnega sina. Kar se žena zaljubi in drugega in se da ločiti. Možega ne more prenesti, ustreli nezvesto ženo in njenega ljubčka. Tudi

drugod po svetu ljudje ne odobravajo strejanja kot sredstva za razvozljanje takih konfliktov, toda tu sklicejo sodelavci zborovanje, da odsodijo zločin svojega tovariša. Državni pravnik pravi, da je treba pokazati, da družba ne trpi takega razmerja do žene, kakor ga je pokazal oboženec.

Liebermann pripoveduje še o drugih tragedijah, v katerih so možje prepresti, pošteni proletarci, žene pa moralno pokvarjene dame. Med drugim opisuje tragedijo moža, ki ljubi samo eno ženo, hrepeni po domačem ognjišču in pozdravlja pojmovanje otroka, ženi je pa zakonsko življenje z otrokom vred neznosno breme. Vesela je, da se lahko od moža loči. Toda v moževem pismu je odstavek o konfliktu, ki ga ne more preprečiti nobena revolucija in nobena reforma. Bojim se, pravi, da čaka najnega otročička v življenju pot trpljenja. Odgovornost za njegovo vzgojo leži nedvomno na tebi, kajti ti si s svojim neprestanim flirtom zakrivila ločitev. Odkljam moralno odgovornost za njegovo vzgojo, kajti če bi se vmešaval v njo, bi prišli novi prepriki, a tega nečem.

Toda vsa psihologija se konča tam, kjer gre za poneverbo državnega dežurista. Nobena politika in nobena revolucija ne more uničiti ženske nečimernosti in hrepenjenja zaljubljenih moških, ki bi radi ustregli vsaki, še tako pretirani želji ljubljene ženske. Njemu je 39, nji 17 let. Socijalna razlikica je ostala v Rusiji kljub vsem reformam. On je upravitelj centralnega urada za vojaški transport, ona pa »lifgirl« v istem podjetju. On je varčen, ona je pa lepa in hrepena po razkošju. V sovjetski Rusiji sanja mnoga dekleta o gledališču in kinu. Postati slavna igralka je ideal pretežne večine mladih Rusinov. Tako začne tudi ona posečati igralsko šolo, on je pa melen. Plačuje jí za šolo, za izpite, kupuje ji krasne toalete. Od kod srednje plačanemu državnemu uradniku toliko denarja? Poneveril je 23.000 rublev, za kar je bil obsojen na smrt. Čudno — za poneverbo smrtna kazen, za umor pa samo zaporna.

Niti sovjetska Rusija ne pozna nobenega sredstva, kako nuditi nezakonskemu otroku isto, kar ima zakonski otrok. Niti v Rusiji se ne morejo odločiti za odpravo telesnega plodu pri zdravi ženski samo zato, ker je bil otrok spodenj izven zakona. Niti tam nimajo dovolj dečjih domov, niti tam ni nezakonska mati dovolj zavarovana pred bedo. Liebermann v svoji knjigi dokazuje, da je tudi v komunistični družbi najboljša rešitev problema v sožitju moža in žene, za otroke pa še posebej najbolje emoženstvo in enomoštvo.

Najbolje, najtrajnejše, zato je vsečenje!

Poceni in vendar najboljša je SEVERJEVA OTOMANA
z 32 peresi v sedežu in 4 v zglavju; velikost 185 x 78
Cena Din 550.— do 850.—, po izbiri preobleke. — Zahtevajte
vzorce!

RUDOLF SEVER, LJUBLJANA,
Marijin trg št. 2.

RIBIŠKE PALICE
kolesa, svilene in navadne vrvice, proste in montirane trnke, raznovrstne blestilice, umetne rible in druge ribiške potrebščine ima vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar, LJUBLJANA, Kongresni trg št. 9

ZUSTOPSTVO IMA

+ **UNDERWOOD**

Deske.

Restavracija

Posestniki!

Posestniki!

Posestniki!

Posestniki!

Posestniki!</p